

Samhällsanpassade nyårslöften

| av Per Heister

DET ÄR LÄNGESEDAN JAG SLUTADE RÖKA. Så i år får nyårslöftena politisk karaktär. Inte små privata utan samhälleliga. Inte löften, snarare önskningar och förväntningar men med löftet att bidra till att de uppfylls.

Först: en rejäl skattedebatt. Där flera än en del moderater deltar. Ofta avfärdas skattefrågan av politiker, en del journalister och sådana som borde begripa bättre. "Moderaterna pratar bara om skatter" och "...inte skatter nu igen".

Men skatterna är ju ett mått på styrkerelationen mellan individ och överhet. Därför är skattefrågan central i varje politisk debatt. Oftast har det handlat om den optimala skatten, hur mycket kan vi som mest ta utan att medborgarna protesterar.

Och det är först när de protesterar som det politiska etablissemanget bryr sig. Alltför sällan diskuteras principerna, ansvaret och makten.

Hur stor makt skall varje enskild medborgare ha över sin vardag? Vad skall beslutas på politisk väg? Hur stor andel av vår vardag skall styras av voteringar i kommunfullmäktige eller riksdagen... och med vilken rätt?

Moderatledaren har slagit an tonen för en fördjupad skattedebatt. Han har tagit tag i principfrågorna om vem som skall bestämma vad i samhället och försökt få igång en diskussion men responsen är ljum. Några vill inte diskutera problemet andra förstår överhuvudtaget inte frågeställningen.

Det framgår bland annat av att flera moderata kommunalpolitiker tycks tro att det i landet med världens högsta skatter är ett problem att de inte är högre.

DET BEHÖVS EN KONSTITUTIONELL debatt. Inte bara om hur stor den politiska sfären skall vara. Vi behöver diskutera spelreglerna som sådana.

Själva idén med grundlagen är stabiliteten. Ändringarna skall ju tas två gånger av riksdagen med val emellan eller en gång plus folkomröstning. Skillnaden mellan demokratier och bananrepubliker är just att det finns fasta spelregler.

I Sverige har spelreglerna inte varit särskilt fasta på länge. Spärrarna för vad den politiska makten kan ta sig

för är svaga. Och successivt men i högt tempo närmar vi oss bananrepublik-stadiet. Numera styrs Sverige som Katrineholms kommun och spelreglerna justeras för att passa makten. Konstitutionsutskottets – och riksdagsmajoritetens – prickningar bryr sig statsministern inte om. Vi hörde honom säga att han tog sitt ansvar i Sydafrikaaffären men någon som helst praktisk betydelse hade inte orden.

Försöken att förbjuda kommunalpolitiker att genomföra sin politik är naturligtvis grädden på moset. Miljöpartiet tycker inte att det är ett dugg konstigt att man med enkelt beslut i riksdagen förbjuder kommuner att sälja kommunala bostadsbolag eller sjukhus utan val emellan: "så gör vi ju med regeringsformen". Regeringsmajoriteten förstår inte skillnaden mellan grundlag och andra lagar. Det är så det brukar vara i bananrepubliker. Det är illavarslande. Men var finns det civila samhällets protester? Var är juristerna? Var finns statsvetarna? Utan intensiv debatt hotas vår demokrati.

OCKSÅ EUROPA MÅSTE DEBATTERAS. Vad skall EU göra och EU inte göra? Om vi inte får ordentliga spelregler och gränser riskerar Europa att styras som Katrineholm. Några gubbs träffas lite då och då för att göra upp på förnamnsbasis. Det finns inga gränser för vad de kan göra. Förr fanns det statsmän med idéer och visioner på toppmötena. De nuvarande drivs enbart av önskan att bli omvalda på hemmaplan. Då blir det särskilt viktigt att sätta gränser för vad de får hitta på.

I den här utgåvan av Svensk Tidskrift spelar Europa-debatten en viktig roll. Mer av den varan också nästa år!

FRIHETEN BEHÖVER OCKSÅ DEBATTERAS i det större perspektivet. Den fria rörligheten för människor och varor bör naturligtvis gälla över hela klotet. Europa måste riva hinder mot omvärlden och omvärlden måste välkomnas hos oss. Vi måste vara beredda på allt det som öppenheten och globaliseringen kräver av oss. Ta tag i globaliseringsdebatten – om inte förr – inför nästa år med SvT!

Det är också viktigt att följa MFF i fotbollsallsvenskan, men det får andra media göra.

Gott Nytt År!

